

MONITORING ŠKŮDCŮ POLNÍ ZELENINY

15. TÝDEN (11.4.2023)

Kamil Holý

Výzkumný tým č. 20: Integrovaná ochrana zemědělských plodin proti škůdcům

Výzkumný ústav rostlinné výroby, v.v.i.

Zprávy jsou zveřejňovány v Zelinářském zpravodaji, na Rostlinolékařském portálu a umístěny na webových stránkách VÚRV: www.vurv.cz - záložka [Poradenství](#). Monitoring je podpořen z prostředků MZe - NAP (Národní akční plán k bezpečnému používání pesticidů).

Výskyt škůdců

Studené a mokré jaro omezuje sázení i aktivitu hmyzu. Škůdci se v porostech téměř nevyskytují, zakrytí porostů netkanou textilií je dostatečně účinné. Týdenní předpověď počasí je pro škůdce nepříznivá, chladnější počasí s přeháňkami neumožní hromadný přelet do zeleniny. Rizikové jsou pouze jedinci, kteří jsou v porostech z předchozího období a za příznivých podmínek kladou (houbomilka česneková, krytonosci, dřepčík olejkový).

Brukvovitá zelenina - zakryté porosty spolu s chladnějším počasím jsou dostatečnou ochranou proti škůdcům. Pokud je zdroj krytonosci a dřepčíků v blízkém okolí, stačí krátkodobé zvýšení teploty, dospělci využijí několikahodinové odkrytí nebo otvory v textilií k průniku do porostů, kde v teplejším mikroklimatu skrytě kladou.

Ostatní zelenina - do česneku může naletovat houbomilka česneková, ale hlavní vlna již vykladla. Na cibuli přezimují třásněnky, ale na sledovaných lokalitách jsou zatím vzácné. Vlhká půda může podpořit líhnutí květilek, které mohou škodit nejen v brukvovité zelenině, ale i v dalších plodinách (např. květílka všežravá v cibuli, hrachu, salátu). Drátovci v chladné půdě vyčkávají na oteplení.

Rizikové: krytonosci, dřepčík olejkový, drátovci, houbomilka česneková

Krytonosci a dřepčík olejkový

- zima byla netypická, dospělci krytonosci i dřepčíků mají let rozvleklý a kromě řepky mohou vyklást vajíčka i do brukvovité zeleniny.

Monitoring - přelet dospělců se sleduje odchytom do žlutých misek, v porostu se hledají na rostlinách nebo podle vpichů s vajíčky. Pod textilií se přednostně prohlíží rostliny u děr a na koncích řádků.

Ochrana - provádí se proti dospělcům před vykladením vajíček. Při zjištění škod larvami je na ochranu již pozdě.

Houbomilka česneková

- většina dospělců již bude v porostech. Škodlivost lokální, v závislosti na zdrojích napadení.

Monitoring - odchyt dospělců do žlutých misek/na lepené desky. Bílá vajíčka na rostlinách česneku, zpravidla ve spodní části.

Ochrana - na menších plochách s pravidelnou škodlivostí zabrání nakrytí netkanou textilií samicím v kladení vajíček. Chemická ochrana se provádí proti dospělcům před vykladením vajíček.

Květilka cf. všežravá

- podzimní počasí s dostatkem srážek bylo příznivé pro květilky, kterých škodí více druhů na více plodinách. Příznivé je zatím i

současné počasí - může se objevit vyšší škodlivost květilky v různých plodinách.

Monitoring - vajíčka podobná květilce zelné, dospělci podobní mouše domácí. Beznohé, bezhlavé larvy škodí nejčastěji na podzemních orgánech, u některých rostlin i mezi srdéčkovými listy. V místě poškození je 1 nebo více larev květilky.

Ochrana - provádí se proti dospělcům před kladením vajíček, kde je to povolené, moří se semena před setím. Při výskytu v srdéčku se k larvám přípravků může dostat (záleží na postavení listů), při výskytu v půdě je účinnost většinou zanedbatelná. Zakrytí porostu netkanou textilií zamezí kladení.

Třásněnky

- na ozimé cibuli přezimují dospělci třásněnek, na sledovaných lokalitách v nízkých počtech.

Monitoring - dospělci ukryti mezi nahloučenými listy nebo volně na listech. V místě sání černé kupičky trusu.

Ochrana - pouze při vysokém výskytu při poškození listů sáním.

Užitečné organismy

- při oteplení je možné na povrchu půdy pozorovat různé střevlíky a drabčíky. Místa mohou být hojné samotářské včely, které hnízdí v půdě.

Zakrytí porostů netkanou textilií ochrání rostliny před většinou škůdců. Žluté misky s vodou a smáčedlem (několik kapek saponátu) upozorní na nálet krytonosců, dřepčků i dalších škůdců.

V chladném počasí nestihli přilétnout žádní škůdci ani do nezakrytých porostů

V cibuli je zatím minimum třásněňek